

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ 2016 (CORPORATE GOVERNANCE STATEMENT 2016)

JOHDANTO

Tämä esitys on Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodissa (2015) tarkoitettu selvitys yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 2016 ja se annetaan toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Hallitus on käsitellyt selvityksen kokouksessaan 19.1.2017. Raision tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab on tarkastanut, että tämä selvitys on annettu ja että sen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteittäinen kuvaus on yhdenmukainen tilinpäätöksen tietojen kanssa.

Raisio noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n hyväksymää Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (2015). Koodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi. Raisio Oyj on Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n kannatusjäsen.

Sisältö

YHTIÖKOKOUS	2
HALLITUS.....	2
Hallituksen jäsenten henkilötiedot ja osallistuminen kokouksiin	4
Hallituksen valiokunnat ja työryhmät.....	6
HALLINTONEUVOSTO	6
Hallintoneuvoston jäsenten henkilötiedot ja osallistuminen kokouksiin	7
Hallintoneuvoston nimitystyöryhmä.....	9
TOIMITUSJOHTAJA	10
JOHTORYHMÄ.....	10
Johtoryhmän jäsenten henkilö- ja omistustiedot.....	11
SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA	12
Sisäinen valvonta	12
Taloudellinen raportointi.....	13
Riskienhallinta.....	14
Sisäinen tarkastus.....	14
SISÄPIIRISÄÄNTELY	15
VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ ILMOITTAMINEN	15
TILINTARKASTUS.....	15

YHTIÖKOKOUS

Yhtiökokous on ylin yhtiön asioista päättävä elin. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu vuosittain huhtikuun loppuun mennessä päättämään sille kuuluvista asioista, kuten tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä, hallituksen ja hallituneuvoston jäsenten sekä tilintarkastajien valinnasta ja heidän palkkioistaan. Ylimääräisiä yhtiökokouksia voidaan pitää asioiden niin vaatiessa.

Kutsun yhtiökokoukseen toimittaa hallitus ja kutsu julkaistaan aikaisintaan kolme kuukautta ja viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta yhtiön internet-sivuilla ja muulla hallituksen mahdollisesti päättämällä tavalla. Yhtiökokouskutsu on julkaistava kuitenkin vähintään yhdeksän (9) päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää.

Vuoden 2016 varsinainen yhtiökokous pidettiin 23.3.2016 Turussa. Kokoukseen osallistui henkilökohtaisesti tai asiamiehen edustamana 2.468 osakasta, jotka omistivat 45,3 miljoonaa osaketta eli 27,4 prosenttia koko osakekannasta. Hallituksen puheenjohtaja ja kaikki jäsenet, toimitusjohtaja sekä tilintarkastaja olivat läsnä yhtiökokouksessa.

HALLITUS

Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan yhtiökokouksen valitsemaa jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tehneen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy lähinnä seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka ennen toimikauden alkua on täyttänyt 68 vuotta. Hallitus valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskuudestaan toimikaudeksi kerrallaan.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, hyväksyy yhtiön strategiset tavoitteet ja riskienhallinnan periaatteet sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toimivuuden.

Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä kokouksissaan ja on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Asioiden niin vaatiessa kokous voidaan pitää myös puhelinkokouksena. Puheenjohtaja kutsuu koolle hallituksen kokouksen tarvittaessa tai jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Puheenjohtaja päättää kunkin kokouksen esityslistan sisällöstä toimitusjohtajan tai hallituksen jäsenten tekemien esitysten perusteella. Esityslista ja mahdollinen ennakkomateriaali esillä oleviin asioihin liittyen toimitetaan hallituksen jäsenille viimeistään neljä arkipäivää ennen kokousta, ellei asian laatu muuta edellytä. Toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsen tai asiantuntija esittelee hallitukselle sen päätettävät asiat.

Kokouksessa käsitellyistä ja päätetyistä asioista hallituksen sihteeri laatii pöytäkirjan, joka hyväksytään ja jonka kaikki läsnä olleet jäsenet allekirjoittavat seuraavassa kokouksessa.

Raisio Oyj:n hallitus on vahvistanut toimintaansa varten työjärjestyksen, jonka mukaan hallituksen keskeisiin tehtäviin kuuluu:

- vahvistaa Raision strategia ja tarkistaa säännöllisesti sen ajanmukaisuus
- hyväksyä vuosittaiset budjetit sekä valvoa niiden toteutumista
- päättää merkittävistä yksittäisistä investoinneista sekä divestoinneista
- käsitellä ja hyväksyä tilinpäätökset ja osavuositarkastukset
- nimittää ja vapauttaa tehtävistään toimitusjohtaja ja hänen esityksestään hänen välittömät alaisensa sekä hyväksyä toimitusjohtajan toimitusjohtajasopimus ja muut etuudet
- päättää johdon ja henkilöstön kannustus- ja palkkiojärjestelmistä sekä tehdä tarvittaessa niistä johtuvat esitykset yhtiökokoukselle
- perehtyä vuosittain konsernin toimintaan liittyviin keskeisiin riskeihin ja niiden hallintaan
- varmistaa konsernin suunnittelu-, tieto- ja valvontajärjestelmien toimivuus
- vahvistaa konsernin keskeiset periaatteet, eettiset arvot ja toimintatavat

Hallitus ja hallintoneuvosto ovat keväällä 2016 määritelleet hallituksen jäsenille asetettavat pätevyyttä ja asiantuntemusta koskevat kriteerit sekä monimuotoisuusperiaatteet. Molempien sukupuolten edustuksen osalta tavoitteena on, että hallituksessa on kummankin sukupuolen edustajia vähintään kolmannes. Hallintoneuvoston joulukuussa 2016 tekemä ehdotus hallituksen jäsenistä kevään 2017 yhtiökokoukselle on tämän periaatteen mukainen.

Hallituksen jäsenmäärä vuonna 2016 oli kuusi yhtiökokoukseen 23.3.2016 asti ja sen jälkeen viisi. Kaikki vuonna 2016 hallituksen jäseninä toimineet olivat riippumattomia niin yhtiöstä kuin sen merkittävistä osakkeenomistajistakin.

Hallitus kokoontui vuoden 2016 aikana 11 kertaa ja piti lisäksi neljä puhelinkokousta sekä järjestäytymiskokouksen välittömästi yhtiökokouksen jälkeen. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 96,3.

Riippumaton neuvonantaja arvioi hallituksen toimintaa ja jäseniä syksyllä 2016.

Hallituksen jäsenten henkilötiedot ja osallistuminen kokouksiin

Puheenjohtaja
Matti Perkonoja
Syntymävuosi: 1949

Kotipaikka: Mynämäki, Suomi

Koulutus: ylioppilasmerkonomi

Keskeinen työkokemus: HKScan Oyj: toimitusjohtaja 2009–2012, talousjohtaja 2000–2009

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2011 ja puheenjohtaja vuodesta 2013

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma: työnantajien neuvottelukunnan jäsen

Osallistuminen kokouksiin: 16/16

Omistus Raisiossa: sarja V 24 301 kpl

Varapuheenjohtaja
Michael Ramm-Schmidt

Hallituksen puheenjohtaja, Oy Executive Leasing Ab

Syntymävuosi: 1952

Kotipaikka: Espoo, Suomi

Koulutus: diplomiekonomi

Keskeinen työkokemus: Oy Executive Leasing Ab 2004-, Hackman Oyj Abp: konserninjohtaja 2004, Hackman Metos Oy Ab: toimitusjohtaja 1995-2004, Hackman Designor Oy Ab: toimitusjohtaja 1989-1994, International Masters Publishers Inc.: toimitusjohtaja 1986-1989, Skandinavisk Press AB: toimitusjohtaja 1984-1986

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2005, varapuheenjohtaja vuodesta 2006

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Levanto Oy: hallituksen jäsen, Stala Oy: hallituksen jäsen, Stalatube Oy: hallituksen puheenjohtaja,

Stiftelsen Svenska Handelshögskolan: hallintoneuvoston jäsen, Menumat Oy: hallituksen jäsen

Osallistuminen kokouksiin: 14/16

Omistus Raisiossa: sarja V 56 661 kpl

Erkki Haavisto

Maanviljelijä

Syntymävuosi: 1968

Kotipaikka: Raisio, Suomi

Koulutus: MMM, agronomi

Keskeinen työkokemus: oman tilan viljely 1993-

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2004

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Metsänhoitoyhdistys Lounametsä: hallituksen varapuheenjohtaja, Raisio Oyj:n Tutkimussäätiö: hallituksen jäsen,

Salaojituksen Tukisäätiö s.r.: hallituksen varapuheenjohtaja,

Turun Seudun Osuuspankki: hallituksen jäsen, Turun Yliopisto: neuvottelukunnan jäsen

Osallistuminen kokouksiin: 16/16

Omistus Raisiossa: sarja K 364 940 kpl ja sarja V 144 210 kpl

Ann-Christine Sundell

Senior Advisor

Syntymävuosi: 1964

Kotipaikka: Parainen, Suomi

Koulutus: Filosofian maisteri

Keskeinen työkokemus: PerkinElmer Oy: johtaja, Strategic Business Enterprise (SBE) Genetic Screening 2000-2010; segmenttijohtaja, myynti- ja markkinointijohtaja 1999-2000; markkinointijohtaja 1999; tuoteryhmäjohtaja 1996-1998

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2015

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Medix Biochemica Oy: hallituksen puheenjohtaja, Medix Oy: hallituksen jäsen, Minervasäätiö: hallituksen jäsen ja taloustoimikunnan jäsen, Serres Oy: hallituksen jäsen, Zymonostics ApS (Tanska): hallituksen jäsen, Ledil Oy: hallituksen jäsen, Ledil Group Oy: hallituksen jäsen, Revenio Group Oyj: hallituksen jäsen, Immunovia Ab (Ruotsi): hallituksen jäsen

Osallistuminen kokouksiin: 16/16

Omistus Raisiossa: sarja V 1 900 kpl

Antti Tiitola

Toimitusjohtaja, Motonet Oy, Varaosamaailma Oy, BG Varasto Oy

Syntymävuosi: 1967

Kotipaikka: Helsinki, Suomi

Koulutus: ylioppilasmerkonomi, Gross- und Aussenhandelskaufmann

Keskeinen työkokemus: Neste Oyj: liiketoiminta-alueen johtaja 2014-2016, VR-Yhtymä Oy: divisioonajohtaja 2012-2014, Lidl Suomi Ky: toimitusjohtaja 2000-2011, Örum Oy Ab: markkinointijohtaja 1999-2000, markkinointipäällikkö 1995-1998

Hallituksen jäsenyys: jäsen vuodesta 2014

Keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät: Broman Group Oy: hallituksen jäsen, Suomalais-saksalainen kauppakamari: johtokunnan jäsen

Osallistuminen kokouksiin: 15/16

Omistus Raisiossa: sarja V 3 879 kpl

Pirkko Rantanen Kervinen toimi hallituksen jäsenenä yhtiökokoukseen 23.3.2016 asti.

Hallituksen sihteerinä on vuodesta 2000 toiminut oikeustieteen kandidaatti, johtaja Janne Martti.

Hallituksen valiokunnat ja työryhmät

Hallituksen vastuulle kuuluvien palkitsemis- ja nimitysasioiden valmistelun tehostamiseksi hallitus on asettanut palkitsemisvaliokunnan.

Palkitsemisvaliokunnan tehtävinä ovat (1) toimitusjohtajan ja tämän mahdollisen sijaisen palkkauksen ja muiden taloudellisten etuuksien valmistelu, (2) toimitusjohtajan, toimitusjohtajan mahdollisen sijaisen ja muuhun johtoon kuuluvien henkilöiden nimitysasioiden valmistelu ja seuraajakysymysten arviointi, (3) johdon, avainhenkilöiden ja henkilöstön kannustin- ja palkitsemisjärjestelmiä koskevien asioiden valmistelu sekä (4) merkittävien organisaatiomuutosten valmistelu.

Valiokuntaan kuuluu kaksi jäsentä, jotka hallitus valitsee keskuudestaan. Huhtikuussa 2016 jäseniksi on valittu Matti Perkonoja ja Michael Ramm-Schmidt.

Valiokunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta niin usein kuin asiat vaativat ja se voi käyttää tarpeelliseksi arvioimissaan määrin niin yrityksen omia kuin ulkopuolisia asiantuntijoita. Valiokunnan sihteerinä toimii hallituksen sihteeri tai konsernin henkilöstöasioista vastaava johtaja. Vuonna 2016 palkitsemisvaliokunta kokoontui yhden kerran ja kaikki jäsenet olivat läsnä tässä kokouksessa.

HALLINTONEUVOSTO

Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 15 ja enintään 25 jäsentä, joiden toimikausi alkaa valinnan tekevästä yhtiökokouksesta ja päättyy kolmannen valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Kolmannes jäsenistä on erovuorossa vuosittain. Kevään 2016 yhtiökokous vahvisti hallintoneuvoston jäsenmääräksi 25. Yhtiökokouksen valitsemien jäsenten rinnalla hallintoneuvostoon kuuluu jäsenenä kolme Raisio-konsernin Suomessa toimivan henkilöstön muodostamien henkilöstöryhmien valitsemaa edustajaa. Hallintoneuvoston jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka ennen toimikauden alkua on täyttänyt 65 vuotta.

Hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa sekä antaa yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta. Hallintoneuvoston puheenjohtajalla on oikeus olla läsnä sekä käyttää puheenvuoroja kaikissa Raisio Oyj:n hallituksen kokouksissa.

Hallintoneuvosto valitsee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskuudestaan toimikaudeksi, joka alkaa ensimmäisestä varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävästä hallintoneuvoston kokouksesta ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä ensimmäisessä hallintoneuvoston kokouksessa.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Paavo Myllymäki ja varapuheenjohtajana Holger Falck; kumpikin koko vuoden 2016.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2016 kolme kertaa ja jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 86,9.

Hallintoneuvoston jäsenten henkilötiedot ja osallistuminen kokouksiin

	HALLINTONEUVOSTO		NIMITYSTYÖRYHMÄ
	Jäsen vuodesta	Läsnä	Läsnä
Paavo Myllymäki, puheenjohtaja Mynämäki, s. 1958 Toiminnanjohtaja, maanviljelijä	1998	3 / 3	6 / 6
Holger Falck, varapuheenjohtaja Sipoo, s. 1957 Agronomi, maanviljelijä	2006	3 / 3	6 / 6
Risto Ervelä Sauvo, s. 1950 Maakuntaneuvos, valtiotieteen maisteri, maanviljelijä	1991 - 23.3.2016	1 / 1	
Mårten Forss Kemiönsaari, s. 1955 Ekonomi, maatalousyrittäjä	2015	2 / 3	
Vesa Harjunmaa Huittinen, s. 1973 Agrologi, maatalousyrittäjä	2011	1 / 3	
John Holmberg Raasepori, s. 1964 Agrologi, maatalousyrittäjä	23.3.2016	2 / 2	
Mikael Holmberg Parainen, s. 1961 Agrologi, maanviljelijä	1998 - 2008 2012	3 / 3	
Panu Kallio Helsinki, s. 1965 Ph.D.	2014	2 / 3	
Markku Kiljala Reisjärvi, s. 1971 Maanviljelijä, maaseutuyrittäjä	2012	3 / 3	6 / 6
Timo Könttä Masku, s. 1968 Merkonomi, kauppias	2011	3 / 3	
Hans Langh Kaarina, s. 1949 Merenkulkuneuvos, toimitusjohtaja, maanviljelijä	1990 - 23.3.2016	1 / 1	2 / 2

Linda Langh Kaarina, s. 1983 Varatuomari, toimitusjohtaja, maanviljelysteknikko	23.3.2016	2 / 2	
Tuomas Levomäki Loimaa, s. 1971 Maat. ja metsät .yo, maatalousyrittäjä	2015	3 / 3	
Pirkko Lönnqvist, henkilöstön edustaja Turku, s. 1955 Rahtaaja	2007 - 30.6.2011 2012	3 / 3	
Juha Marttila Simo, s. 1967 MMT, maanviljelijä	2013	0 / 3	
Kari Niemistö Helsinki, s. 1962 Toimitusjohtaja	2008	3 / 3	6 / 6
Jukka Niittyoja Ylöjärvi, s. 1966 Toimitusjohtaja, maanviljelijä	23.3.2016	2 / 2	
Jyrki Nurmi, henkilöstön edustaja Turku, s. 1957 Pakkaaja	2008	3 / 3	
Yrjö Ojaniemi Lapua, s. 1959 Toiminnanjohtaja	2002	2 / 3	
Heikki Pohjala Harjavalta, s. 1959 Agrologi, maanviljelijä	2006	3 / 3	
Juha Salonen Kaarina, s. 1973 Toimitusjohtaja	2010	2 / 3	
Jari Sankari, henkilöstön edustaja Kaarina, s. 1957 Tekninen päällikkö	2007	3 / 3	
Matti Seitsonen Kouvola, s. 1975 Maatalousyrittäjä	23.3.2016	2 / 2	

Urban Silén Salo, s. 1959 Agrologi, maanviljelijä	2003	3 / 3	
Mervi Soupas Sauvo, s. 1968 KTM, maanviljelijä	2013	3 / 3	6 / 6
Arto Vuorela Pyhtää, s. 1960 Maanviljelijä	2010 - 23.3.2016	1 / 1	
Rita Wegelius Hattula, s. 1960 Agronomi, maanviljelijä	2006	2 / 3	
Tapio Ylitalo Turku, s. 1955 Maanviljelijä	2006	2 / 3	

Hallintoneuvoston kaikki jäsenet ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Siltä osin kuin on kysymys riippumattomuudesta suhteessa yhtiöön, kolme henkilöstöryhmien valitsemaa jäsentä ovat ei-riippumattomia yhtiöstä, koska he ovat työsuhteessa konserniin kuuluviin yhtiöihin ja muut hallintoneuvoston 22 jäsentä ovat riippumattomia yhtiöstä. Monet hallintoneuvoston jäsenistä ovat joko toimittajia tai asiakkaita tai näissä molemmissa rooleissa konserniin kuuluviin yhtiöihin nähden. Tällä ei arvioida olevan heistä kenenkään kohdalla sellaista merkitystä, että se tekisi jäsenestä ei-riippumattoman suhteessa yhtiöön. Seitsemän hallintoneuvoston jäsentä on toiminut tässä tehtävässä yhtäjaksoisesti yli 10 vuotta, mutta tämän ei katsota tekevän heistä ketään yhtiöstä riippuvaiseksi.

Hallintoneuvoston nimitystyöryhmä

Hallintoneuvosto on asettanut nimitystyöryhmän valmistelemaan hallituksen jäsenten nimitys- ja palkitsemisasiointia. Työryhmä tekee ehdotuksensa hallintoneuvostolle, joka puolestaan voi tehdä ehdotuksen yhtiökokoukselle hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista ja korvauksista, hallituksen jäsenten lukumäärästä sekä hallituksen jäseniksi valittavista henkilöistä. Työryhmän toimintaa sääntelee hallituksen ja hallintoneuvoston hyväksymä työjärjestys (2016).

Työryhmään kuuluvat asemansa perusteella hallintoneuvoston puheenjohtaja Paavo Myllymäki ja varapuheenjohtaja Holger Falck sekä hallintoneuvoston keskuudestaan vuosittain valitsemat jäsenet Markku Kiljala, Hans Langh (23.3.2016 asti), Kari Niemistö ja Mervi Soupas. Nimitystyöryhmä piti kertomusvuoden aikana kuusi kokousta.

TOIMITUSJOHTAJA

Raisio Oyj:n toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten sekä sen asettamien tavoitteiden mukaisesti (yleistoimivalta) sekä vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Matti Rihko on hoitanut Raisio Oyj:n toimitusjohtajan tehtävää marraskuusta 2006. Hän on syntynyt vuonna 1962, on koulutukseltaan niin kauppatieteiden maisteri kuin psykologian maisteri ja asuu Turussa. Hänen keskeinen työkokemuksensa on seuraava: Raisio Oyj 2006: Ainesosat-yksikön johtaja, Altadis SA, Pariisi 2004-2006: Euroopan johtaja, Altadis Finland Oy 1999-2004: toimitusjohtaja. – Matti Rihko irtisanoutui Raisio Oyj:n toimitusjohtajan tehtävästä 3.1.2017 ja jätti tämän samoin kuin muut tehtävänsä Raisio-konsernissa välittömästi.

Rihkon keskeisimmät samanaikaiset luottamustehtävät vuonna 2016 olivat: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma: hallintoneuvoston jäsen, Oriola-KD Oyj: hallituksen jäsen, Terveystalo Oy: hallituksen jäsen, Turku Science Park Oy: hallituksen jäsen, Turun kauppakamari: hallituksen jäsen, Turun yliopisto: hallituksen puheenjohtaja, Raisio Oyj:n tutkimussäätiö sr: hallituksen puheenjohtaja.

Rihko omisti 300.000 Raisio Oyj:n vaihto-osaketta 31.12.2016. Rihko kuului konsernin avainhenkilöiden osakepohjaisten kannustinjärjestelmien piiriin (osakepalkkiojärjestelmät 2014 - 2016, 2015 - 2017 ja 2016 - 2018).

Toimitusjohtajan sijaista ei ole valittu.

JOHTORYHMÄ

Konsernin johtoryhmän puheenjohtaja on Raisio Oyj:n toimitusjohtaja ja sen jäseninä toimivat vuonna 2016 Benecol-liiketoiminnasta ja liiketoiminnan kehityksestä vastaava johtaja, Raisioagrosta ja Raisionkaaren Teollisuuspuistosta vastaava johtaja, välipalat-liiketoiminnasta vastaava johtaja (17.2.2016 asti), talous-, tietohallinto- ja viestintäfunktioista vastaava johtaja, henkilöstöfunktiosta vastaava johtaja sekä lakiasioista vastaava johtaja, joka toimii myös johtoryhmän sihteerinä.

Konsernin johtoryhmä koordinoi konsernin eri toimintoja ja määrittelee koko konsernia koskevat tavoitteet, toimintapolitiikat ja prosessit. Johtoryhmä valmistelee konsernistrategiaa ja valvoo sen toteutumista sekä valmistelee toimitusjohtajan apuna hallitukselle päätösehdotukset asioissa, jotka koskevat koko konsernia. Johtoryhmän säännöllisten kokousten (seitsemän kokousta vuonna 2016) keskeisimmät aiheet ovat konsernin ja sen eri yksiköiden tulos ja ennusteet sekä erilaiset katsaukset. Johtoryhmän jäsenet pitävät lyhyen kokouksen pääsääntöisesti viikoittain.

Johtoryhmän jäsenten henkilö- ja omistustiedot

Antti Elevuori
Syntymävuosi: 1979
Kotipaikka: Naantali, Suomi
Koulutus: kauppatieteiden maisteri
Tehtävä Raisiossa: Talousjohtaja
Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2003-: taloushallinnon ja liiketoiminnan kehittämisen eri tehtävät
Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2014
Keskeisimmät luottamustehtävät: -
Omistus Raisiossa: sarja V 21 549 kpl

Sari Koivulehto-Mäkitalo
Syntymävuosi: 1974
Kotipaikka: Masku, Suomi
Koulutus: Oikeustieteen kandidaatti, varatuomari
Tehtävä Raisiossa: Lakiasiainjohtaja
Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2006-, Schering Oy 2001-2006: lakimies, Konecranes Oyj 2000-2001: lakimies
Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2013
Keskeisimmät luottamustehtävät: Turun kauppakamari: lakivaliokunnan jäsen
Omistus Raisiossa: sarja V 30 276 kpl

Merja Lumme
Syntymävuosi: 1961
Kotipaikka: Masku, Suomi
Koulutus: insinööri, eMBA
Tehtävä Raisiossa: Henkilöstöjohtaja
Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2003-, PerkinElmer/Wallac Oy 1992-2003: laadunhallinnan, henkilöstöhallinnon ja henkilöstöjohtamisen tehtävät, Aimo Virtanen Oy 1991-1992, Saloplast Oy 1988-1992: laadunhallinnan tehtävät
Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2003
Keskeisimmät luottamustehtävät: Turun Aikuiskoulutussäätiön valtuuskunta: jäsen, Turun kauppakamari: koulutus- ja työvoimavalioikunnan varapuheenjohtaja
Omistus Raisiossa: sarja V 145 744 kpl

Vincent Poujardieu
Syntymävuosi: 1967
Kotipaikka: Bryssel, Belgia
Koulutus: Graduated EDHEC business school (Lille, Ranska)
Tehtävä Raisiossa: Johtaja, Benecol ja liiketoimintojen kehitysjohtaja
Keskeinen työkokemus: Raisio Oyj 2007-, Altadis SA, Bryssel 2000-2007: aluejohtaja Benelux ja myöh. Pohjois-Eurooppa, Altadis SA, Pariisi 1994-2000: liiketoiminnan kehitysjohtaja, Ranskan suurlähetystö, Nicaragua 1992-1994: kaupallinen neuvonantaja, Arthur Andersen, Lyon 1989-1992: tilintarkastaja
Johtoryhmän jäsenyys: jäsen vuodesta 2007
Keskeisimmät luottamustehtävät: -
Omistus Raisiossa: sarja V 231 820 kpl

Jarmo Puputti**Syntymävuosi:** 1965**Kotipaikka:** Nokia, Suomi**Koulutus:** Diplomi-insinööri, MBA**Tehtävä Raisiossa:** Johtaja, Raisioagro ja Raisonkaaren Teollisuuspuisto**Keskeinen työkokemus:** Raisio Oyj 2013-, Nokian Raskaat Renkaat Oy 2008-2013: liiketoiminta- ja toimitusjohtaja, Patria Weapon Systems Oy 2005-2008: toimitusjohtaja**Johtoryhmän jäsenyys:** jäsen vuodesta 2013**Keskeisimmät luottamustehtävät:** Lumilab Oy, hallituksen jäsen**Omistus Raisiossa:** sarja V 16 399 kpl

Benecol-liiketoiminnasta vastannut johtaja Mikko Laavainen ja välipalat-liiketoiminnasta vastannut johtaja Tomi Järvenpää kuuluivat johtoryhmään 17.2.2016 asti.

SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Raision taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien tavoitteena on varmistaa, että yhtiön tilinpäätöksen ja taloudellisen raportoinnin luotettavuudesta on riittävä varmuus, ja että konsernissa toimitaan eettisesti, noudatetaan lakeja ja säännöksiä ja konsernin toiminta on tehokasta ja kannattavaa.

Sisäinen valvonta

Raision sisäisen valvonnan perustan muodostavat konsernin arvot – osaaminen, vastuullisuus ja avoin yhteistyö, jotka tukevat konsernin vision ja strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisessa. Raision perustavoitteet ovat kannattavuus, asiakastyytyväisyys ja hyvinvointi. Arvot ja perustavoitteet vaikuttavat jokapäiväiseen kanssakäymiseen asiakkaiden, toimittajien ja sijoittajien kanssa samoin kuin erilaisiin sisäisiin politiikkoihin ja ohjeisiin sekä muotoutuneisiin käytäntöihin.

Raisiossa ei ole erillistä tarkastusvaliokuntaa eikä sisäisen tarkastuksen organisaatiota. Hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu taloudelliseen raportointiin liittyvien sisäisten valvonta- ja riskienhallintajärjestelmien järjestämisestä. Konsernin sisäinen valvonta ymmärretään prosessina, johon osallistuvat hallitus, johto ja muu henkilöstö. Sisäinen valvonta ei siten ole erillinen organisaatio vaan osa konsernin kaikkea toimintaa. Liiketoimintojen sisäisestä valvontajärjestelmästä vastaavat liiketoimintayksiköiden johto ja controller-toiminto konsernin periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti.

Konsernin johtamisessa noudatetaan johtamisjärjestelmää, jossa keskeisellä sijalla ovat konsernin ja liiketoimintayksiköiden tulostulokset sekä niihin liittyvät toimintasuunnitelmat sekä ns. vuosikello. Johtamisjärjestelmässä suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen ovat tärkeällä sijalla tehokkaan ja kannattavan toiminnan saavuttamiseksi. Suunnittelu ja seuranta rytmittyvät vuosikellossa määritellyn kalenterin mukaisesti. Keskeinen valvontaprosessi tehokkuuden ja tarkoituksenmukaisen toiminnan varmistamisessa on kuukausittainen johdon raportointi ja sen yhteydessä tehtävä toiminnan analyysi toteutuneen liiketoiminnan tuloksen sekä budjetoidun että kuukausittain päivitetävän ennusteen välillä.

Taloudellinen raportointi

Raision hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu taloudelliseen raportointiin liittyvien sisäisten valvonta- ja riskienhallintajärjestelmien järjestämisestä. Toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsenet ja tulosityksiköiden johtajat vastaavat siitä, että heidän vastuualueidensa toiminta on konsernin toimintaperiaatteiden, ohjeiden ja määräysten mukaista.

Raision taloudellista raportointia hoidetaan yhtenäisin periaattein kaikissa konserniyhtiöissä. Konsernin raportoinnissa sovelletaan kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (International Financial Reporting Standards, IFRS).

Taloudellisen raportoinnin luotettavuuden edellytyksenä on laskentatoimen prosessien asianmukainen valvonta. Konsernin taloustoiminto ja liiketoimintojen controller-toiminto tukevat ja koordinoivat konsernin taloudellista johtamista. Konsernin taloustoiminto vastaa taloudellisen raportointiprosessin ja siihen liittyvien valvontajärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä.

Taloudellisen raportoinnin valvonta pohjautuu konsernin määrittelemiin raportoinnin periaatteisiin ja ohjeistuksiin. Tilinpäätösstandardien tulkinta ja soveltaminen on keskitetty taloustoimintoon, joka myös valvoo standardien ja ohjeiden noudattamista. Raportointiprosessin samoin kuin budjetointi- ja ennustamisprosessin määrittämisestä ja keskitetystä ylläpitämisestä vastaa konsernin taloustoiminto. Käytössä on yhdenmukainen raportointijärjestelmä, ja samoja periaatteita sovelletaan koko konsernissa.

Raisio on määrittänyt merkittävimpien liiketoimintojen osalta prosessinsa ja niihin liittyvät toiminnanohjausjärjestelmän tukemat valvontatoimenpiteet samoin kuin prosesseihin liittyvät muut valvontatoimenpiteet. Tietojärjestelmillä on sisäisen valvonnan kannalta tärkeä merkitys, koska useat valvontatoimenpiteet perustuvat tietotekniikkaan. Talousprosessiin liittyvät tiedonsiirrot on pyritty automatisoimaan mahdollisimman pitkälle ja automatisointia kehitetään edelleen. Järjestelmien ja tiedonsiirtoprosessien arviointiin on käytetty ulkopuolisia auditointeja.

Konsernin raportointiohjeet ja periaatteet ovat kaikkien taloudelliseen raportointiin osallistuvien saatavilla konsernin raportointijärjestelmän yhteydessä. Lisäksi taloudelliseen raportointiin ja valvontatoimenpiteisiin liittyviä ohjeita ja konsernin muita politiikkoja ja ohjeita on saatavilla konsernin intranetissä.

Konsernin ja liiketoimintayksikköjen tulosta ja muita tunnuslukuja seurataan kuukausittain tapahtuvalla raportoinnilla ja johtoryhmän säännöllisillä kokouksilla, joilla varmistetaan myös sisäisen valvonnan toimivuutta. Johtoryhmä seuraa myös viikoittain konsernin eri yksiköiden myynnin, tuloksen ja erääntyneiden myyntisaatavien kehitystä. Lisäksi liiketoimintayksiköt seuraavat liiketoimintansa myynnin ja tuloksen kehitystä tätä tiheämmällä frekvenssillä, useimmiten päivätasolla. Tuloksen lopullisesta arvioinnista vastaa hallitus kokouksissaan.

Konsernin taloustoiminto seuraa sekä ulkoisen että sisäisen talousraportoinnin oikeellisuutta. Ulkoinen tilintarkastaja tarkastaa ulkoisen tulosraportoinnin oikeellisuuden ja seuraa myös sisäistä raportointia.

Riskienhallinta

Riskien tunnistamisella ja niiden arvioinnilla on tärkeä merkitys sisäisen valvonnan onnistumiselle. Jotta konsernin toiminnan tehokkuutta ja tuloksellisuutta voidaan valvoa, on riskejä kyettävä hallitsemaan. Raision sisäisen valvonnan on annettava johdolle varmuus siitä, että laadittua riskienhallintapolitiikkaa noudatetaan.

Raision riskienhallintapolitiikassa on määritelty riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastuut. Riskienhallinta on määritelty toiminnaksi, jonka tavoitteena on tunnistaa ja arvioida merkittävät ulkoiset ja sisäiset epävarmuustekijät, jotka voivat uhata strategian toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista. Tunnistettuja riskejä pyritään mahdollisuuksien mukaan poistamaan, välttämään, vähentämään tai siirtämään. Raision riskikenttä jakaantuu strategisiin riskeihin, operatiivisiin riskeihin, vahinkoriskeihin ja rahoitusriskeihin. Eriytyinen paino on ennaltaehkäisevällä toiminnalla ja sen kehittämisellä. Riskienhallinta on osa konsernin jokapäiväistä toimintaa ja päätöksentekoa. Elintarvikkeita ja rehuja valmistavan konsernin riskienhallinnassa turvallisuudeltaan puutteellisten tuotteiden aiheuttamat vahingot ja niihin liittyvät vastuuriskit ovat keskeinen aihe.

Riskienhallintatoiminto vastaa riskienhallinnan koordinoinnista, kehittämisestä ja seurannasta ja raportoi talousjohtajalle. Riskienhallinnan kehittämisessä käytetään tarvittaessa myös ulkopuolisia neuvonantajia. Riskienhallintatoiminto vastaa koko konsernin käsittävistä vakuutusohjelmista. Vakuutusten kattavuutta arvioidaan muun muassa toimipaikkojen riskikartoituksen yhteydessä.

Liiketoimintayksiköt toteuttavat käytännön riskienhallintatyötä riskienhallintapolitiikan ja konsernin ohjeiden mukaisesti. Operatiivinen vastuu on kunkin yksikön ja toiminnon johdolla. Yksiköt kartoittavat ja tunnistavat riskejä muun muassa vuosisuunnittelun yhteydessä. Kriisitilanteissa toimimiseen sekä kriisiviestintään on valmistauduttu.

Kukin liiketoimintayksikkö ja palvelufunktiot ml. rahoitus raportoivat tärkeimmistä riskeistään johtoryhmälle.

Sisäinen tarkastus

Pääsääntöisesti sisäisen tarkastuksen tehtävät on Raisiossa katsottu tarkoituksenmukaiseksi sisällyttää konsernin taloustoiminnolle ja liiketoimintojen controller-toiminnolle, jotka raportoivat konsernin talousjohtajalle riskienhallintaan sekä sisäiseen valvontaan ja tarkastukseen liittyvissä asioissa. Sisäisen valvonnan havainnoista ja liiketoiminnan riskeistä raportoidaan hallitukselle osana kuukausittaista taloudellista raportointia.

Sisäisten kontrollien toimivuuden tarkastaminen on sisällytetty vuosittaiseen tilintarkastukseen. Tarvittaessa konserni ostaa myös erikseen määriteltyihin kohteisiin sisäisen tarkastuksen palvelua konsernin ulkopuolelta. Kun konserni käyttää ulkopuolelta ostettua sisäisen tarkastuksen palvelua, tämä raportoi suoraan hallitukselle.

SISÄPIIRISÄÄNTELY

Raisio-konsernissa noudatetaan Nasdaq Helsinki Oy:n (Pörssi) sisäpiiriohjetta (2016) seuraavin täsmennyksin ja lisäyksin: (1) Johtotehtävissä toimiva henkilö (hallituksen jäsen, hallintoneuvoston jäsen, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmän jäsen) ja tämän edunvalvonnassa oleva vajaavaltainen henkilö eivät saa käydä kauppaa liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineellä omaan tai kolmannen lukuun suoraan tai välillisesti taloudellisen raportointijakson päättymisen ja jaksoa vastaavan osavuosikatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamisen välisenä aikana. (2) Taloudellisten raporttien (osavuosikatsaus, tilinpäätöstiedote) valmisteluun kulloinkin osallistuva henkilö ja tämän edunvalvonnassa oleva vajaavaltainen henkilö eivät saa käydä kauppaa liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineellä omaan tai kolmannen lukuun suoraan tai välillisesti kulloinkin raportoitavan kauden päättymisestä kautta vastaavan osavuosikatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamiseen.

Hankekohtaiseen sisäpiirilueteloon merkitylle henkilölle asetetaan poikkeuksetta kielto käydä kauppaa liikkeeseenlaskijan rahoitusvälineellä.

Sisäpiirihallinto ylläpitää luetteloa johtotehtävissä toimivista henkilöistä ja heidän lähipiiriinsä kuuluvista henkilöistä ja yhteisöistä. Samoin sisäpiirihallinto pitää luetteloa henkilöistä, joilla on pääsy sisäpiirintietoon (Markkinoiden väärinkäyttöasetus, 18 artikla). Heinäkuusta 2016 lukien sisäpiiriluetelot ovat käytännössä hankekohtaisia. Sisäpiiriluetelot eivät ole julkisia.

Sisäpiirihallinto valvoo johtotehtävissä toimivien henkilöiden, taloudellisten raporttien valmisteluun osallistuvien henkilöiden ja sisäpiirilueteloihin merkittyjen henkilöiden kaupankäyntirajoitusten noudattamista sekä ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja ao. henkilöiden ilmoitettavat tiedot tarkistutetaan heillä säännöllisesti. Sisäpiirihallinto käyttää Euroclear Finland Oy:n järjestelmää.

VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ ILMOITTAMINEN

Raisio-konsernissa on käytössä menettely ja kommunikaatiokanava, jolla konsernin palveluksessa oleva henkilö voi ilmoittaa häntä askarruttavista epäkohdista tai tekemistään huomioista riippumattoman kanavan kautta ja niin halutessaan myös nimettömänä. Järjestelmän kautta voidaan ilmoittaa paitsi epäilyjä tai havaintoja väärinkäytöksistä, myös epäilyjä finanssimarkkinoita ja erityisesti arvopaperimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta (Markkinoiden väärinkäyttöasetus, 32 artikla; Arvopaperimarkkinalaki, 12 luku).

TILINTARKASTUS

Varsinaisina tilintarkastajina tilikaudella 2016 toimivat KHT Esa Kailiala ja KHT Kimmo Antonen. Varatilintarkastajina toimivat KHT Mika Leino ja KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Konsernin tilintarkastuksesta laaditaan yhteenveto hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Lisäksi konserniyhtiöiden tilintarkastajat raportoivat erikseen kunkin konserniyhtiön johdolle. Tilintarkastajat raportoivat toiminnastaan ja havainnoistaan Raisio Oyj:n hallitukselle sen kokouksissa kolme kertaa vuonna 2016. Tilintarkastajat antavat osakkeenomistajille lain edellyttämän tilinpäätökseen liittyvän tilintarkastuskertomuksen vuosittain.

Palkkioita lakisääteisestä tilintarkastuksesta vuodelta 2016 maksettiin yhteensä 250.000 euroa. Lisäksi KPMG Oy Ab:ltä ja samaan tilintarkastusketjuun kuuluvilta yhtiöiltä ostettiin muita palveluja yhteensä 29.081 eurolla.